

Open brief

Aan:

- de minister van Infrastructuur en Waterstaat
- de leden van de Tweede Kamer, griffie, voorzitter en woordvoerders van de Commissie Infrastructuur en Waterstaat

Kopie aan: de minister van Milieu en Wonen

Joppe, Maarn, Vught, 4 maart 2020

Geachte dames en heren,

Woensdag 4 maart 2020 debatteert u over het spoor tijdens een algemeen overleg. In de afgelopen periode hebben bewoners langs het spoor en spoorgoederenvervoerders elkaar gevonden. Gezamenlijk vragen wij uw aandacht voor:

- een concurrerende en toekomstvaste afwikkeling van het goederenvervoer per spoor dat in staat is om de voor het klimaat zo noodzakelijke modal shift van weg naar spoor te realiseren, mede als back-up voor verladers wanneer de binnenvaart wordt gehinderd door te hoge en te lage waterstanden,
- gecombineerd met een vermindering van de omgevingseffecten die bewoners in de directe omgeving van het spoor ondervinden door structureel intensiverend treinverkeer over een spoornet dat er vaak al 150 jaar ligt, inmiddels ook dwars door bewoond gebied dicht langs het spoor.

Deze brief is een oproep van de gezamenlijke landelijke bewonersgroepen langs het spoor en een vertegenwoordiging van spoorgoederenvervoerders.

Eind 1992 sloot Nederland met Duitsland het Verdrag van Warnemünde¹. Gecoördineerd en met visie zijn afspraken gemaakt over de uitbouw van de goederencorridors. Duitsland verplichtte zich onder andere tot uitbreiding van de verbinding via Emmerich – Oberhausen. Nederland verplichtte zich tot het aanleggen en verbeteren van verbindingen tussen de Betuweroute en de grensovergangen Oldenzaal (Noordtak) en Venlo (Zuidtak).

Inmiddels zijn we bijna 30 jaar verder en zijn verplichtingen, zoals de aanleg van een Noordtak en een Zuidtak, niet nagekomen met alle gevolgen van dien. De Betuweroute kan hierdoor nog niet maximaal worden benut. Om de onverantwoorde opwarming van de aarde te keren en het steeds verder dichtslubbende wegennet te ontlasten, is tegelijkertijd de noodzaak om meer goederen via het spoor te vervoeren alleen maar groter geworden. De huidige plannen, zoals Meteren-Boxtel, om goederenvervoer over gemengd spoor en door steden en dorpen te intensiveren, is voor omwonenden van het spoor een doodlopend spoor. Spoorbewoners willen een goede nachtrust en een fijne leefomgeving. Goederenvervoerders willen bedrijfseconomische continuïteit en de ruimte hebben om te kunnen groeien op het spoor. Spoor moet de Nederlandse havens, industrie, terminals en logistieke centra veilig, concurrerend, efficiënt én duurzaam verbinden met het achterland.

¹ Zie <http://www.wedebruch.de/gesetze/inter/betuwevertrag.htm>

De combinatie van de intensivering van het personenvervoer per spoor en de groei van het goederenvervoer per spoor enerzijds, en anderzijds de noodzaak dat in een rijk land als Nederland mensen langs het spoor fijn willen wonen en leven, vraagt om prioriteit en urgentie voor forse investeringen in een goed ingepast en concurrerend spoornet in Nederland, dat naadloos aansluit op het spoornet in omliggende landen.

Integrale visie, eenduidige regie, investeringen en een betrouwbare overheid zijn nodig om al deze uitdagingen het hoofd te bieden en deze complexe puzzel voor de komende 100 jaar nu eindelijk eens goed te leggen samen met de direct belanghebbenden. Want er bestaan alternatieven en oplossingen. Zo heeft RONA met haar onderzoek RONA scan GON aangetoond dat de Noordtak van de Betuweroute qua leefbaarheid voor bewoners en qua economische en technische haalbaarheid een prima alternatief is voor economie, leefbaarheid en klimaat.

Daarom pleiten wij voor het volgende:

- Leef het verdrag van Warnemünde na door te investeren in het aanleggen en verbeteren van spoorverbindingen tussen de Betuweroute en de grensovergangen Oldenzaal (Noordtak) en Venlo (Zuidtak) én werk daarnaast in de samenwerking met België en Duitsland actief aan de realisatie van 3RX (de IJzeren Rijn)².
- Creëer en realiseer samen met vervoerders, bewoners en regio's een Grand Design Spoorvervoer dat alle uitdagingen het hoofd biedt:
 - Groei van goederenvervoer over spoor
 - Groei van reizigersvervoer en internationale hoge snelheidslijnen
 - Een leefbare en een nog veiligere omgeving voor spoorbewoners met beperking van omgevingseffecten door treinverkeer.
- Ontwikkel vanuit dit Grand Design Spoorvervoer op de korte en middellange termijn een voor alle partijen behapbare migratiestrategie en voer deze uit. Dusdanig dat we met elkaar in Nederland de groei van het spoorgoederenvervoer, de intensivering van het personenvervoer op het spoor én de beheersing van de omgevingseffecten van het groeiende spoorverkeer beter onder controle te krijgen. Om de omgevingseffecten effectief te verminderen, is het op korte termijn reeds noodzakelijk om:
 - (1) fors te investeren in geluid- en trilling-absorberende en goed onderhouden³ infrastructuur (spoor en overwegen),
 - (2) aanpassingen aan woningen om omgevingseffecten te verminderen structureel te subsidiëren,
 - (3) en de inzet van geluidsarm materieel en continue borging van een goede wielkwaliteit te stimuleren en subsidiëren.

Dit vraagt van u om integrale keuzes én boter bij de vis!

De landelijke actiegroepen en RailGood doen dit appel op uw controlerende functie:

² De Rhein-Ruhr-Rail Connection (3RX) loopt van Antwerpen via Herentals-Mol en Hamont naar Roermond en Venlo en uiteindelijk tot in Viërsen.

³ Een effectieve no-regret maatregel om trillingen meer te absorberen op korte termijn is dat het ballastbed van spoorlijnen in Nederland standaard goed gereinigd is. Daarnaast moet er in Nederland bij de bouw en vernieuwing van spoor meer aandacht zijn voor waterhuishouding en diverse reeds beschikbare absorptiemaatregelen die in landen als Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk reeds worden toegepast. ProRail moet daarvoor wel budget krijgen. Ook investeringen in toepassing (zoals Durflex en slaaperpads) helpen.

Namens dezen,

Eline van den Brink-Harmsen (RONA), Hans-Willem Vroon (RailGood) en Casper Rupert (GTNee)

RailGood
Good for rail

Veiliger Zaltbommel
Stichting veiliger Zaltbommel

Samen Voor Vught
Eromheen, of eronderdoor!

- Actiegroep Goederenvervoer Hof van Twente (AGH)
- Deventer Spoor
- Dorst Trilt (Oosterhout)
- Goederentreinen Nee (West Betuwe, Maasdiel, Zaltbommel, 's-Hertogenbosch, Vught, Haaren en Boxtel)
- Oisterwijk Trilt
- Rijen Trilt (Gilze en Rijen)
- RONA, Regionaal Overleg Noordelijke Aftakking: 22 belangengroepen In Gelderland en Overijssel
- Samen voor Vught (SVV)
- Stichting Veiliger Zaltbommel
- Trillingen Verhoogd Spoor Rosmalen ('s-Hertogenbosch)
- Trilvrij Tricht (West Betuwe)
- Bewoners Piet Heinkade Amsterdam
- Bewoners spoor Houten
- Bewoners spoor Helmond